

Sygn. akt II CSK 630/17

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa R. B.przeciwko B. M.
o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 marca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w .z dnia 8 listopada 2016 r., sygn. akt I ACa .../16,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego na rzecz adw. A. O. wynagrodzenie w kwocie 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony pozwanej B. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 8 listopada 2016 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W skardze kasacyjnej skarżąca zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj. art. 227 k.p.c. przez oddalenie wniosków dowodowych zmierzających do ustalenia stanu majątkowego dłużniczki i jej męża na datę dokonania czynności; art. 278 k.p.c. wskutek nie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości udziałów w spółce H. w dacie dokonania czynności, przy

jednoczesnym poczynieniu częściowych ustaleń w tym zakresie, mimo iż oszacowanie wartości udziałów wymaga wiadomości specjalnych; naruszenie prawa materialnego, tj. art. 527 § 1 i 2 k.c. przez uznanie, że w sprawie wystąpiły wszelkie przesłanki uwzględnienia powództwa, a w szczególności przesłanka „działania przez dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela”, niezależnie od stanu majątku wspólnego dłużniczki i jej męża pozostających w ustroju wspólności majątkowej na datę dokonania zakwestionowanej czynności; art. 31 § 1 k.r.o. przez jego niezastosowanie i uznanie, iż stan majątkowy dłużniczki oraz jej męża, pozostających we wspólności majątkowej, w szczególności wartość udziałów należących do małżonka dłużniczki w spółce H. w dacie dokonania czynności prawnej oraz wiedza dłużniczki na temat stanu tego majątku na dzień dokonania czynności, pozostaje bez znaczenia dla oceny czynności pod kątem przesłanek z art. 527 § 1 k.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżąca opiera na naruszeniu wskazanych przepisów prawa procesowego i prawa materialnego.

A. W., która przeniosła na swoją matkę - pozwaną B. M. udział w nieruchomości zaskarżoną przez powoda w trybie skargi pauliańskiej umową darowizny, jest solidarną wraz ze swoim mężem dłużniczką powoda. Istota solidarności biernej polega na tym, iż wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna (art. 366 § 1 k.c.). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lipca 2014 r., III CSK 247/13, OSNC 2015, nr 6, poz. 74, nie ma znaczenia okoliczność, że obok dłużnika rozporządzającego elementami majątkowymi, za ten sam dług odpowiada jeszcze inny dłużnik solidarny. W związku z tym stan niewypłacalności współdłużnika solidarnego podmiotu dokonującego czynności fraudacyjnej nie może mieć znaczenia nie tylko dla ustalenia istnienia przesłanki niewypłacalności w rozumieniu art. 527 § 2 k.c., ale także w zakresie obrony osoby trzeciej przewidzianej w art. 533 k.c. Postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko obojgu dłużnikom powoda okazało się bezskuteczne (k. 280). Należy też zwrócić uwagę, iż pozwana nie wykazała, aby jej córce - dłużniczce powoda przysługiwały prawa do udziałów w spółce z o.o. H. w ramach wspólności majątkowej małżeńskiej z J. W. Nie wynika to z danych KRS (k. 146-147), jak również i innych dokumentów, w świetle których możliwe byłoby zajęcie tych udziałów w stosunku do A. W. Niezależnie od tego, sądy *meriti* ustaliły, iż postanowieniem z dnia 16 grudnia 2013 r., Sąd Rejonowy rozwiązał spółkę H. i otworzył jej likwidację, zaś postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko tej spółce z wniosku wierzyciela . sp. o.o. w W. z prawa użytkowania wieczystego gruntu i ze znajdujących się na tym gruncie budynków zostało umorzone, gdyż nikt nie przystąpił do drugiej licytacji. Poza tym, zabezpieczenia hipoteczne przekraczają wartość nieruchomości wskazaną w obwieszczeniu o licytacji.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania

kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (j. t. Dz. U z 2016 r., poz. 1999, ze zm.) w zw. § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3, § 8 pkt 6, § 10 pkt 8, § 16 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1801), w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714).

kc

jw